นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

นโยบายและยุทธศาสตร์
การวิจัยของชาติ
(พ.ศ. 2551-2554)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2552

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นองค์กรกลางตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนวิจัยส่วนรวม และได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมแผนงานและงบประมาณในเชิงบูรณาการของหน่วยงานการวิจัยต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อนำเสนอรัฐบาลพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามแนวคิดในการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) ที่เชื่อมโยงระบบการวิจัยตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบการวิจัยของประเทศปรับตัวให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของสังคมและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งผลให้งานวิจัยโดยรวมมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) และเผยแพร่ไปยังหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ของประเทศเพื่อปฏิบัติแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลักได้ดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 โดยเริ่มจากการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของกลุ่มจังหวัดในระดับภูมิภาค 4 ภูมิภาค เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ได้มีส่วนร่วมบูรณาการแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ของหน่วยงาน และความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) อันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยที่เชื่อมโยงอย่างบูรณาการในการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ และทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ซึ่งนำมาสู่การจัดทำเป็น “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)” โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งสะท้อนและตอบสนองความต้องการของพื้นที่ หน่วยงาน และมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยได้มีการจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาและสถานการณ์ของประเทศด้วย และในขณะเดียวกันได้มีความเชื่อมโยงกับ “นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาว (พ.ศ. 2552-2571)” ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2550 เห็นชอบ “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)” และให้กระทรวงและกรมต่าง ๆ แต่งตั้งคณะทำงานในระดับกระทรวง ระดับกรม เพื่อให้มีการจัดทำแผนการวิจัยของหน่วยงานที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ที่ วช. จัดทำขึ้น ซึ่ง วช. ได้ดำเนินการเผยแพร่เนื้อหาสาระ ผลักดัน บริหารและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าใจเนื้อหาสาระ

ต่าง ๆ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมาอย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ฉบับนี้ ถือเป็นนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 7

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์ของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ไปปฏิบัติในช่วงที่ผ่านมา ดำเนินไปช้ากว่าการเสนอโครงการวิจัยรอบระยะเวลาปกติ ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ จากการติดตามประเมินการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ในระหว่างการทำความเข้าใจให้สอดคล้องกัน และอยู่ในระหว่างการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว **ดังนั้น วช. จึงได้ดำเนินการปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้ถึงปี พ.ศ.2554** โดยได้ผ่านการระดมความคิดจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นอกจากนี้ยังมุ่งให้เชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ในเรื่องปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) ที่ วช. กำลังจัดทำ รวมทั้งนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัยของหน่วยงาน และให้ทันกับช่วงเวลาในการจัดทำข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเสนอของบประมาณประจำปี พ.ศ. 2554

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติขอขอบคุณที่ปรึกษาการดำเนินงานจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด ผู้มีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย ทั้งในระดับของภูมิภาคและของชาติ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)” นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบาย หน่วยงาน นักวิจัย ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาโครงการวิจัย การเสริมสร้างและพัฒนาระบบการวิจัยของชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

(ศาสตราจารย์อานนท์ บุณยะรัตเวช)
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	i
Executive Summary	v
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	1
1. บทนำ	1
2. หลักการและแนวคิดของการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	4
3. กระบวนการการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	5
3.1 การพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค	6
3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค	6
3.3 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553)	8
3.4 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2554)	8
4. สาระสำคัญของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	10
4.1 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	11
4.2 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม	16
4.3 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล	20
4.4 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	22
4.5 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม	24
5. กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	26

	หน้า
6. งบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	29
7. ดัชนีชี้วัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2554)	33
8. การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	34
8.1 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2554)	34
8.2 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับนโยบาย	35
8.3 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับภูมิภาค	35
8.4 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับหน่วยงาน	35
8.5 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์	36
8.6 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2554)	36
9. สรุปนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	37

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย	31
ตารางที่ 2	สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ สำหรับปี พ.ศ. 2554 จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย	31
ตารางที่ 3	สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) รวมทั้งกลยุทธ์การวิจัย และแผนงานวิจัย จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย	32

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ความเชื่อมโยงของการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	11
ภาพที่ 2	ดัชนีชี้วัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)	34

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
(พ.ศ. 2551-2554)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้จัดทำ "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)" ขึ้น โดยเป็นการปรับและขยายเวลามาจากนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ของประเทศและใช้เป็นกรอบทิศทางในการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรีระหว่างปีงบประมาณ 2551-2554 โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค รวมทั้งความต้องการของพื้นที่ โดยคำนึงถึงศักยภาพของประเทศ ในขณะเดียวกันได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

นโยบายการวิจัยของชาติระหว่าง พ.ศ. 2551-2554 เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งนี้กรอบการดำเนินงานวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยที่สอดรับกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่งบประมาณการวิจัยจะกระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งในภูมิภาค และมีกลไกกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกัน ซึ่งการดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะเป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ

วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คือ ***"ประเทศไทยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน"*** โดยกำหนดพันธกิจการวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คือ ***"พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้น และสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อสามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม รวมทั้งต่อยอด***

ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม”

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณในด้านการวิจัยของประเทศมีทิศทางของยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเป็น 5 ยุทธศาสตร์การวิจัย โดยแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยได้มีการกำหนดกลยุทธ์การวิจัยและงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ในช่วง 4 ปี และอัตราส่วนร้อยละของแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อการเปรียบเทียบ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง รวมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและการบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการจัดตั้งประชาสังคมเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 9 กลยุทธ์ และ 45 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 31,680 ล้านบาท (ร้อยละ 33)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัยคือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต สวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต ตลอดจนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและการสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 10 กลยุทธ์ และ 46 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อ การวิจัยรวม 26,540 ล้านบาท (ร้อยละ 28)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ

วิทยาการต่าง ๆ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศเพื่อพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 3 กลยุทธ์ และ 12 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 26,410 ล้านบาท (ร้อยละ 27)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบโดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์น้ำ และที่เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 4 กลยุทธ์ และ 19 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 7,620 ล้านบาท (ร้อยละ 8)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 2 กลยุทธ์ และ 7 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 3,750 ล้านบาท (ร้อยละ 4)

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติทั้ง 5 ยุทธศาสตร์นี้ สามารถนำมาสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิธีการปรับแต่งยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้เข้ากับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ โดยการปรับแต่งในรายละเอียดสาระ (Fine Tune) เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการวิจัยในระยะยาวได้ แม้ว่ายุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศได้ถูกปรับตามนโยบายรัฐบาลไปแล้วก็ตาม หน่วยงานวิจัยที่นำงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในการทำวิจัย ก็ยังคงมีข้อมูลในการวิจัยและในฐานข้อมูลที่ได้ทำไว้กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อการติดตามและวางแผน ยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาจากยุทธศาสตร์การวิจัยทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำมาพิจารณาจัดความสำคัญเป็นกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน โดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาประเทศโดยเร็ว สามารถพิจารณาเป็น**กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนทั้งหมด 12 กลุ่มเรื่อง ได้แก่ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล การปฏิรูปการศึกษา การจัดการน้ำ ภาวะโลกร้อนและพลังงานทางเลือก**

การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่ออุตสาหกรรม การบริหารจัดการการท่องเที่ยว สังคมผู้สูงอายุและระบบโลจิสติกส์

สรุปนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะมีการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวม 28 กลยุทธ์การวิจัย และ 129 แผนงานวิจัย โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อดำเนินการวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2554 รวม 96,000 ล้านบาท และมีดัชนีชี้วัดที่คาดหวัง เมื่อสิ้นปี 2554 ได้แก่ งบประมาณการวิจัยควรเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.3 ของงบประมาณแผ่นดิน ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศควรเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของ GDP สัดส่วนลงทุนการวิจัยในภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มเป็น 1:1 และบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาควรจะเป็น 10 คน ต่อประชากร 10,000 คน

ในการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ซึ่งมีการจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์การวิจัยตามแนวทางการพัฒนาประเทศในห้วงระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2551-2554) รวมทั้งมีการพิจารณาจัดความสำคัญและหยิบยกกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนจากกลยุทธ์การวิจัยภายใต้ 5 ยุทธศาสตร์การวิจัยดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย รวมทั้งประสานการบริหารด้านงบประมาณเพื่อการวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2554 โดยโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับ 12 กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนและการวิจัยอื่น ๆ ในกลยุทธ์การวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะได้รับการพิจารณาความสำคัญตามลำดับ

ภายใต้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คาดว่าการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะก่อให้เกิดผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และมีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระดับชุมชนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมากขึ้น อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความผาสุกของประชาชน และสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป

Executive Summary
National Research Policy and Strategies (2008-2011)

The National Research Policy and Strategies (2008-2011) has been developed by the National Research Council of Thailand (NRCT). The National Research Policy and Strategies (2008-2011) has been adjusted in response to economic, social and political changes. Moreover the duration of the National Research Policy and Strategies (2008-2011) is extended to work synchronously with the 10th National Economic and Social Development Plan (2008-2011). NRCT's main task is to set up a national research policy and direction for research institutions to follow, and to use it as the framework for evaluating research proposals submitted by public organizations for annual budgetary support during 2008-2011 according to the Cabinet's resolution. It has been formulated to accord with the current situation and was based on the philosophy of sufficiency economy and regional research strategy including area based needs. The national potential and conformity with the 10th National Economic and Social Development Plan (2007-2011) were also taken into account.

During 2008-2011, as approved by the Royal Thai Government's Cabinet on the 8th May 2007, the National Research Policy and Strategies will focus on integrative research with public participation in accordance with national development and strategic direction. Research for technical excellence in possible areas is also taken into account. Balanced and sustainable development is aimed as the final achievement of the policy and strategies.

The overall research framework places emphasis on research responding to the national research direction and national development (2008-2011) and has been prioritized based on sufficiency-economy philosophy. The research budget will be decentralized and allocated to research institutions. Key research results including development of research networks, specific research centers and R&D capacity building are expected to be important outputs. These should be progressively enhanced and strengthened by the end of the plan. In order to ensure an efficient implementation, this National Research Policy and Strategies will be systematically and continuously monitored and evaluated. It is expected that useful information from the National Research Policy and Strategies (2008-2011) will be linked with Thailand Research System Reform, which was approved by the Royal Thai Government's Cabinet on the 27th November 2007, and the Long-Term National Research Policy (2009-2028) being developed by the NRCT.

National Research Vision (2008-2011) :

Thailand provides quality research results for a balanced and sustainable development.

National Research Mission (2008-2011) :

Developing and strengthening research potential and capability of Thailand with knowledge-based application including efficient commercial and public uses of research results from local wisdom through appropriate management of resources and research networks with public participation.

National Research Strategies (2008-2011) :

In order to achieve a clear and definite national research budget allocation matching the strategic direction, the NRCT has set up 5 national research strategies, each of which has its own research strategic plans, research plans and estimated budget expected to be used during 4 years.

National Research Strategy I : Developing and strengthening national potential and capability for economic development

The research goals of this national strategy concern knowledge development for enhancing national potential and capability for balanced development of economic stability and sustainability in relation to sufficiency economy. Research activities will focus on strengthening productivity in agriculture including producing value-added of agricultural and fishery products, developing knowledge and exhancing local wisdom to support community economic development, and improving the efficiency of industrial production and services, including tourism, alternative energy development, logistic management, information and communication technology management and knowledge for the commercial and comnual benefit of ASEAN community, with taking into account global and regional positioning and relationship with neighboring countries. Nine strategic plans and 45 research plans are identified. A total of 31,680 million baht (33 % of the total research budget) is estimated to be used.

National Research Strategy II : Developing and strengthening national potential and capability for social development

The research goals of this national strategy concern knowledge development for enhancing national potential and capability for social development. Research activities will focus on development of educational quality, self-learning system, culture, public health, the quality of life, proactive social policy to create positive externality, social welfare

including issues related to good governance, strengthening local administration, national security, community participation in poverty alleviation, developing potential of youths, the disadvantaged, the disabled and the old people. Ten strategic plans and 46 research plans are identified. A total of 26,540 million baht (28 % of the total research budget) is estimated to be used.

National Research Strategy III : Developing and strengthening national potential and capability for academic and human resource development.

The research goals of this national strategy concern knowledge management and development for national competitiveness and self-reliance based on basic and applied science and technology. Research activities will focus on enhancing potential of Thailand's research excellence and competency, local wisdom application for commercial and public uses, and also on capacity building in various fields to keep abreast with global dynamism. Three strategic plans and 12 research plans are identified. A total of 26,410 million baht (27 % of the total research budget) is estimated to be used.

National Research Strategy IV : Developing and strengthening national potential and capability for natural resource and environmental management

The research goals of this national strategy concern knowledge and common database development for better systematic management of natural resources and environment with public participation. Research activities will focus on the management of natural resources and environment, biodiversity conservation and sustainable use of natural resources with public participation and development of knowledge of soil, forest, aquatic animal resources, water resources and natural disasters. Four strategic plans and 19 research plans are identified. A total of 7,620 million baht (8 % of the total research budget) is estimated to be used.

National Research Strategy V : Management of knowledge, research results, innovation, invention, resources and local wisdom for commercial and public uses with appropriate utilization strategies

The research goals of this national strategy concern development of knowledge management system and supporting mechanism for better integrity and higher efficiency of knowledge utilization and diffusion. Research activities will focus on efficiency and productivity of national research management in Thailand. Two strategic plans and 7 research plans are identified. A total of 3,750 million baht (4 % of the total research budget) is estimated to be used.

The above-mentioned national research strategies have been developed to be fit in with the Government's national development strategy. The NRCT has designed how to do this by fine tuning them so that the long-term auditing of research implementation can be achieved. Although the national development strategy has been modified to suit the Government's policy, those research institutions using their allocated budget to conduct research still have their research information and in the NRCT's database that can be used for monitoring and planning the national research strategy on a continuous basis.

In addition, the NRCT has also prioritized clusters of issues that need urgent research to cope with crises and to meet the need of research results and knowledge for solving problems. There are altogether twelve clusters, namely application of sufficiency economy, national security and strengthening of good governance, educational reform, water management, global warming and alternative energy development, giving value-added to agricultural goods for export and import reduction, disease prevention and health care, environmental management and development of biodiversity values, new technologies and important technologies for industry, tourism management, aging society and logistics.

In conclusion, the National Research Policy and Strategies (2008-2011) would be implemented to support national development by 28 strategic plans and 129 research plans. An estimated total budget for conducting research activities under this framework is 96,000 million baht for 4 years. Key indicators of achievement expected by the end of this National Research Policy and Strategies (2008-2011) are (1) increasing research budget should not be less than 1.3 % of annual governmental budget of expenditure, (2) increasing national expenditure for research and development should not be less than 0.5 % of the Gross Domestic Product (GDP), (3) increasing investment for research by private sector to be equivalent to that of the public sector (private : public investment for research = 1:1), and (4) increasing research personnel : population to be 10 : 10,000.

Regarding national research strategy management and implementation, the strategic plans have been prioritized according to national four-year development strategic direction and administrative plans of governmental institutions during 2008-2011. Prioritization of research and clusters of issues that need urgent research have also been made. The NRCT will be the core coordinating agency for implementation of the research policy and strategies including budget management. The research activities corresponding to this framework will be considered as high significance and priority.

With systematic and continuous monitoring and evaluation, the National Research Policy and Strategies (2008-2011) would enhance qualified research results for supporting economic and social development and also for responding more to strategic development direction of local communities. This should lead to strengthening of Thailand's capability, productivity, competitiveness and public happiness for stable and sustainable economic and social development in the near future.

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2507 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 315 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ในการเสนอแนะแนวนโยบายทางการวิจัยของประเทศ และตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2521 ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีบทบาทสำคัญในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การวางนโยบายและแผนวิจัย (นโยบายและแผนแม่บทการวิจัยของชาติหรือแผนการวิจัยของชาติ) ส่วนรวมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี

2. การพิจารณาโครงการและแผนงานการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานวิจัยส่วนรวม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน เพื่อการประสานงานและประสานประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อประหยัดงบประมาณแผ่นดินที่มีอยู่จำกัด ตลอดจนการติดตามผลโครงการวิจัยและแผนงาน ทั้งนี้ ให้พิจารณาในทางที่ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิจัยทั่ว ๆ ไปด้วย และให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ถือปฏิบัติต่อไป

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงได้จัดทำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติเพื่อให้หน่วยงานวิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวิจัยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบันรวมแล้ว 6 ฉบับ โดยแต่ละฉบับแบ่งเป็นช่วงเวลา 5 ปี ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549

ต่อมารัฐบาลได้ริเริ่มให้มีการจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการเพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาล (Agenda) และนโยบายจำเป็นเร่งด่วนของรัฐบาลที่จำเป็นต้องดำเนินงานในลักษณะบูรณาการร่วมกันหลายกระทรวงและหลายกลุ่มพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดและกลุ่มจังหวัด สำหรับในด้านการวิจัยนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการรวบรวมแผนงานและงบประมาณในเชิงบูรณาการของหน่วยงาน

การวิจัยต่าง ๆ ของประเทศ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2547 ให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนงบประมาณการวิจัยเชิงบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และล่าสุดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เรื่อง ยุทธศาสตร์งานด้านการวิจัย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการรวบรวมแผนเสนองบประมาณในเชิงบูรณาการของหน่วยงานการวิจัยต่าง ๆ ของประเทศ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) และเผยแพร่ไปยังหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศสำหรับปีงบประมาณ 2548 ซึ่งต่อมาได้มีการดำเนินการปรับและจัดทำเป็นแผนการวิจัยแบบบูรณาการ ประจำปี พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการวิจัยแบบบูรณาการสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดทำขึ้นให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาของประเทศ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อใช้เป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2554

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมแผนงานและงบประมาณในเชิงบูรณาการของหน่วยงานการวิจัยต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อนำเสนอรัฐบาลพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามแนวคิดในการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) ที่เชื่อมโยงระบบการวิจัยตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการวิจัยของประเทศปรับตัวให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของสังคมและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งผลให้งานวิจัยโดยรวมมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี โดยให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ตลอดจนแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยให้หน่วยงานในทุกภาคส่วนได้ร่วมกันพิจารณาและนำแผนงานวิจัย/โครงการวิจัยไปบรรจุในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ได้ดำเนินการจัดทำ “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยเริ่มจากการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของกลุ่มจังหวัดในระดับภูมิภาค 4 ภูมิภาค เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ได้มีส่วนร่วมบูรณาการแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ของหน่วยงาน และความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) อันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยที่เชื่อมโยงอย่างบูรณาการในการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ และทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดทำ "นโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571" ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยการจัดทำนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาวมีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการจัดวางโครงสร้างเชิงนโยบายที่เอื้อต่อการสนับสนุนกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์ของงานวิจัยในแขนงต่างๆ ให้เกิดความต่อเนื่องในกระบวนการงานวิจัยของประเทศโดย การพัฒนาแนวนโยบายการวิจัยอย่างเป็นระบบ จนสามารถปรับใช้นโยบายการวิจัยระยะยาวให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป ในขณะที่การจัดทำ "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)" มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งสะท้อนและตอบสนองความต้องการของพื้นที่ หน่วยงาน และมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยได้มีการจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาและสถานการณ์ของประเทศด้วย

ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการ "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)" และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ดำเนินการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและมอบให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปฏิบัติต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 เห็นชอบ "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)" และให้กระทรวงและกรมต่าง ๆ แต่งตั้งคณะทำงานในระดับกระทรวง ระดับกรม เพื่อให้มีการจัดทำแผนการวิจัยของหน่วยงานที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ที่ วช. จัดทำขึ้น ซึ่ง วช. ได้ดำเนินการเผยแพร่เนื้อหาสาระ ผลักดัน บริหารและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มาอย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ฉบับนี้ ถือเป็นนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 7

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์ของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ไปปฏิบัติในช่วงที่ผ่านมา ดำเนินไปช้ากว่าการเสนอโครงการวิจัยในรอบระยะเวลาปกติ ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ จากการติดตามประเมินการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติพบว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ในระหว่างการทำความเข้าใจให้สอดคล้องกัน และอยู่ในระหว่างการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น วช. จึงได้ดำเนินการปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้ถึงปี พ.ศ. 2554 เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นอกจากนี้ ยังมุ่งให้เชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ในเรื่องปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัยของหน่วยงาน และให้ทันกับช่วงเวลาในการจัดทำข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเสนอของบประมาณประจำปี พ.ศ. 2554 ที่จะต้องของบประมาณล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2552 นี้ ดังนั้น วช. จึงได้จัดประชุมระดมความคิดเพื่อปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ถึงปี พ.ศ. 2554 และผลักดันสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 เพื่อให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับนี้มีความครอบคลุมตรงประเด็นของความจำเป็นและศักยภาพของประเทศอย่างแท้จริง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ รวมทั้งได้รับทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปในการผลักดันบริหารและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้ไปสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปอย่างต่อเนื่องซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนางานวิจัยของประเทศต่อไป

2. หลักการและแนวคิดของการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ฉบับนี้มีฐานการจัดทำจากนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) และกรอบแนวคิดบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมุ่งให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ และนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในฐานะหน่วยงานหลักได้คำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ประกอบกับได้นำผลการติดตามประเมินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) เบื้องต้นในช่วงที่ผ่านมา ทั้งจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาประกอบการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น วช. จึงได้ดำเนินการปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้ถึงปี

พ.ศ. 2554 เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นอกจากนี้ ยังมุ่งให้เชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ในเรื่องปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัยของหน่วยงาน และให้ทันกับช่วงเวลาในการจัดทำข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเสนอของบประมาณประจำปี พ.ศ. 2554 ที่จะต้องของบประมาณล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2552 นี้ ดังนั้น วช.จึงได้จัดประชุมระดมความคิดเพื่อปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ถึงปี พ.ศ. 2554 และผลักดันสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 เพื่อให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฯ ฉบับนี้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีความครอบคลุมตรงประเด็นของความจำเป็นและศักยภาพของประเทศอย่างแท้จริง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ รวมทั้งได้รับทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและดำเนินการต่อไปในการผลักดัน บริหาร และขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้ไปสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปอย่างต่อเนื่องซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนางานวิจัยของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คือ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาของประเทศ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม อีกทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 ด้วย

3. กระบวนการการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

ในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) นั้น มีฐานจากนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ซึ่งได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยมุ่งให้ยุทธศาสตร์การวิจัยมีความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และความต้องการของพื้นที่ ขณะเดียวกันยังมุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้การ

ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การวิจัยในระดับหน่วยงานและภูมิภาคเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานวิจัย และการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

3.1 การพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค

ในการพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ (17 จังหวัด) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(19 จังหวัด) ภาคกลาง(26 จังหวัด) และภาคใต้ (14 จังหวัด) ได้มีการจัดกลุ่มจังหวัด โดยอาศัยแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งพิจารณาถึง

- ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- ความเกี่ยวเนื่องทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้าและการลงทุน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความได้เปรียบในการแข่งขันร่วมกัน
- ยุทธศาสตร์ของการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนร่วมกันของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างจังหวัด

จากแนวทางจัดกลุ่มจังหวัดดังกล่าว ได้มีการกำหนดพื้นที่ดำเนินการเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในทุกภูมิภาคเพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ โดยการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยในภูมิภาค ได้ดำเนินการตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด ซึ่งจัดทำขึ้นในแต่ละภูมิภาค ระหว่างเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 และได้มีการดำเนินการในสร้างความมีส่วนร่วมในระดับภูมิภาคมาโดยตลอด จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)” เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 จากนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 มาถึงปัจจุบัน ได้มีการผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ในระดับภูมิภาคมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด และได้มีการติดตามประเมินการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ไปสู่การปฏิบัติด้วย

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค

การพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยในระดับภูมิภาค ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การเตรียมการ (Project Setup) เป็นการประสานการดำเนินงานและเตรียมการในด้านต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยในแต่ละภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานที่ครอบคลุมภาพรวมของประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) เป็นการศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat)

ของแต่ละจังหวัดและอนุภูมิภาค เพื่อประมวลและจัดทำเป็นภาพรวมของแต่ละภูมิภาค และประกอบเป็นภาพรวมของประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 : การจัดทำวิสัยทัศน์การวิจัย (Vision) พันธกิจการวิจัย (Mission) ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย (Research Strategic Issues) และเป้าประสงค์การวิจัย (Research Goals) เป็นการดำเนินการโดยให้ทุกฝ่ายในแต่ละภูมิภาคมีส่วนร่วม โดยสร้างความเข้าใจในคำจำกัดความต่าง ๆ ให้สอดคล้องและตรงกัน คือ

วิสัยทัศน์การวิจัย (Vision) เป็นการกำหนดสภาพด้านการวิจัยที่แต่ละภูมิภาคต้องการจะเป็นในอนาคต ตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด โดยสะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

พันธกิจการวิจัย (Mission) เป็นการกำหนดภารกิจหรือบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ที่แต่ละภูมิภาคต้องดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์การวิจัยที่กำหนดไว้

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย (Research Strategic Issues) เป็นการกำหนดประเด็นที่สำคัญที่แต่ละภูมิภาคจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาการวิจัยเพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนแนวทางการพัฒนาประเทศ

เป้าประสงค์การวิจัย (Research Goals) เป็นการกำหนดเป้าหมายการวิจัยเพื่อให้แต่ละภูมิภาคได้บรรลุถึงวิสัยทัศน์การวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนทิศทางการพัฒนาประเทศ

ขั้นตอนที่ 4 : การกำหนดกลยุทธ์การวิจัย (Research Strategies) เป็นการกำหนดแนวคิดหรือวิธีการอันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนตัวของแต่ละภูมิภาคว่าจะก้าวไปสู่เป้าหมายการวิจัยที่ต้องการในอนาคตได้อย่างไร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนศักยภาพของประเทศ

ขั้นตอนที่ 5 : การกำหนดแผนงานวิจัย (Research Plan) เป็นการนำประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงานวิจัย ซึ่งเป็นแผนงานที่มีความสัมพันธ์หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดองค์รวม (Holistic Ideology) เป็นการวิจัยที่ครอบคลุมการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ การวิจัยขั้นทดลองที่มีความเป็นสหสาขาวิชาการ (Multidiscipline) บูรณาการ (Integrated) และครบวงจร (Complete Set) โดยมีเป้าหมายสุดท้ายที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ แผนงานวิจัยดังกล่าวจะมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงและจังหวัด รวมทั้งหน้าที่ของหน่วยงาน และความต้องการของพื้นที่ สามารถสร้างความเป็น Hub หรือเป็นศูนย์กลางของเรื่องนั้น ๆ เนื่องจากความเป็น Hub เป็นเงื่อนไขอันแรกสำหรับการที่จะเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศหรือ Excellence Center ต่อไปได้ ขณะเดียวกัน ยังมุ่งหมายให้เป็นแผนงานวิจัยที่ก่อให้เกิดการเพิ่ม

มูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม สามารถเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และ/หรือระดับนานาชาติ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาชนด้วย

ยุทธศาสตร์การวิจัยทั้ง 4 ภูมิภาคดังกล่าว ทำให้ได้โจทย์การวิจัยที่สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระยะเร่งด่วน โดยในแต่ละภูมิภาคได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหลายครั้ง และมีการประชุมประชาพิจารณ์ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยของภูมิภาค ซึ่งได้เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ประกอบด้วยกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่ทำงานในภูมิภาคนั้น หน่วยงานจัดทำยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด เครือข่ายการพัฒนา เครือข่ายวิจัย หน่วยงานวิจัย ธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และประชาชน และเป็นพื้นฐานไปสู่การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ก่อนจะพัฒนาไปสู่การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และระยะเวลาของแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล (พ.ศ. 2552-2554) ด้วย

3.3 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553)

การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ดำเนินการโดยบูรณาการข้อมูลจากยุทธศาสตร์การวิจัยทั้ง 4 ภูมิภาค พร้อมทั้งคำนึงถึงสถานภาพปัญหาและศักยภาพของประเทศ โดยได้นำข้อคิดเห็นจากหน่วยงานวิจัยต่างๆ ทั่วประเทศมาปรับปรุง และได้นำเสนอในการประชุมประชาพิจารณ์ ผลจากการประชุมประชาพิจารณ์ดังกล่าวตลอดจนผลจากข้อคิดเห็นของกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ และกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ 12 สาขาวิชาการ ได้นำมาปรับปรุงร่างและให้ครอบคลุมนโยบาย ตลอดจนแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ซึ่งรวมถึงการบริหารด้านงบประมาณเพื่อดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พร้อมกันนี้ ยังจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาและสถานการณ์ของประเทศ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ด้วย

3.4 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ดำเนินการบนพื้นฐานของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) และบูรณาการข้อมูลจากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยทั้ง 4 ภูมิภาค โดยคำนึงถึงสถานภาพปัญหาและสถานการณ์ของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับผลการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ไปปฏิบัติ

เพื่อให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและให้บรรลุเป้าหมายภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว วช. จึงได้ดำเนินการปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ให้ถึงปี พ.ศ. 2554 เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน และสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นอกจากนี้ ยังมุ่งให้เชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ในเรื่องปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัยของหน่วยงาน และให้ทันกับช่วงเวลาในการจัดทำข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเสนอของบประมาณประจำปี พ.ศ. 2554 ที่จะต้องของบประมาณล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2552 นี้

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จึงประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ตามกรอบวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไว้แล้ว และส่วนที่ 2 เป็นการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ประจำปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์เร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 ที่มีนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) เป็นพื้นฐาน และนำผลจากการประชุมสัมนาเพื่อระดมความคิดจากทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการปรับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเพื่อขยายเวลาออกไปอีก 1 ปี มาจัดทำเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติประจำปี พ.ศ. 2554 ซึ่งจากการจัดประชุมระดมความคิดเพื่อปรับและขยายนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ถึงปี พ.ศ. 2554 และผลักดันสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 ทำให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) มีความครอบคลุมตรงประเด็นของความจำเป็นและศักยภาพของประเทศอย่างแท้จริงมากขึ้น และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ

ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จึงเป็นการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติจากฐานภารกิจเดิมที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยตระหนักถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ และยังคงคำนึงถึงความพร้อมของประเทศ วิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก การใช้ทรัพยากรการวิจัยและเครือข่ายภาคีการวิจัยที่มีอยู่ที่มีประสิทธิภาพ โดยสร้างความมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะให้มากขึ้น

4. สาระสำคัญของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

นโยบายการวิจัยของชาติระหว่าง พ.ศ. 2551-2554 ได้กำหนดไว้บนพื้นฐานความต่อเนื่องจากนโยบายการวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 ดังนี้

1. เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ โดยการวิจัยจะตอบสนองความต้องการของชุมชนและปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาประเทศ พร้อมกับดำเนินการควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ อันเป็นรากฐานอันสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน

2. ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวกับการวิจัย ตลอดจนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมกันเสนอแนะ ปฏิบัติ และติดตามผล เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิจัยในทุกภาคส่วนและทุกระดับของประเทศ อีกทั้งเพื่อส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่มีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและตอบสนองการพัฒนาประเทศมากขึ้น

3. เน้นงานวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ซึ่งมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของกลยุทธ์การวิจัยที่สอดรับกับแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำผลการวิจัยที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณะ ในระดับชุมชนและระดับประเทศ

4. จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้กระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งในภูมิภาค โดยมีกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลไกกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกัน

5. ดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

6. ให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) เป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนของประเทศ

ภาพที่ 1 ความเชื่อมโยงของการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

นโยบายการวิจัยของชาติดังกล่าว รองรับ **วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ** คือ **"ประเทศไทยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน"** โดยมี **พันธกิจการวิจัยของชาติ** คือ **"พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้น และสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อสามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม รวมทั้งต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม"**

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจการวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) วช. จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) รวม 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

4.1 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด : 1. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย สร้างเสริมองค์ความรู้ และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและก่อให้เกิดผลกระทบในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

2. งบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1

เป้าหมาย : 1. มีจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสาธารณะในระดับชุมชนและระดับประเทศ ไม่น้อยกว่า 6,000 ผลงาน หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของโครงการวิจัย

2. มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐ ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33 ของงบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	รวม
ล้านบาท	6,089	7,436	8,555	9,600	31,680

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง รวมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและการบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ซึ่งกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ รวม 9 กลยุทธ์ และ 45 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 สร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง และการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันและการพึ่งพาตนเองของสินค้าเกษตรและประมง ประกอบด้วย 8 แผนงานวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและนำไปสู่การแข่งขันและการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อย มันสำปะหลัง พืชผัก ผลไม้ และ ไม้ดอกไม้ประดับ

1.2 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับปศุสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและนำไปสู่การแข่งขันและการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ สุกร โคเนื้อ โคนม สัตว์ปีก และแพะ

1.3 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและนำไปสู่การแข่งขันและการพึ่งพาตนเอง

1.4 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรและประมง

1.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรและประมง

1.6 การวิจัยเกี่ยวกับการผลิตอาหารปลอดภัย

1.7 การวิจัยเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์

1.8 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบชลประทานที่เหมาะสมในพื้นที่และการใช้น้ำชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการผลิตทางการเกษตรและประมง

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 พัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ

2.3 การวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าของท้องถิ่น

2.4 การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการผลิตและการตลาดสินค้าในระดับชุมชนที่เหมาะสม โดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 6 แผนงานวิจัย ดังนี้

3.1 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3.2 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพของการเป็นฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรม

3.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวัตถุดิบในประเทศและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด

3.4 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพด้านอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศ

3.5 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพเครื่องมืออุปกรณ์ และวิธีการทางการเกษตรสำหรับประเทศไทย

3.6 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและการสร้างตลาดภายในประเทศ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 พัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 6 แผนงานวิจัย ดังนี้

4.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

4.2 การวิจัยเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

4.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

4.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว

4.6 การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวในอนาคต

กลยุทธ์การวิจัยที่ 5 พัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพและพลังงานทางเลือกอื่น ประกอบด้วย 5 แผนงานวิจัย ดังนี้

5.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพ

5.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานทางเลือกอื่น

5.3 การวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและการประหยัดการใช้พลังงานประเภทต่าง ๆ แบบมีส่วนร่วม

5.4 การวิจัยเกี่ยวกับพลังงานทดแทนในภาคการขนส่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งทุกประเภท

5.5 การวิจัยเพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำและความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจในอนาคต

กลยุทธ์การวิจัยที่ 6 ยกระดับประสิทธิภาพและมาตรฐานการให้บริการด้านโลจิสติกส์และการขนส่งสาธารณะที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 8 แผนงานวิจัย ดังนี้

6.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการด้านโลจิสติกส์

6.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านโลจิสติกส์

6.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและระบบการจัดส่งและกระจายสินค้าที่มีมาตรฐาน และการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการขนส่งผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ

6.4 การวิจัยเกี่ยวกับความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของวิธีการขนส่งต่าง ๆ

6.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการขนส่งระบบรางของประเทศ

6.6 การวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานในการผลิตและการท่องเที่ยว

6.7 การวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคสำหรับการพัฒนาธุรกิจผู้ให้บริการโลจิสติกส์

6.8 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากโครงข่ายการขนส่งที่มีอยู่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 7 วิจัยเพื่อยกระดับประสิทธิภาพและมาตรฐานการให้บริการขนส่งสาธารณะ ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

7.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะ

7.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการขนส่งสาธารณะ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 8 เพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

8.1 การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

8.2 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและผู้ใช้บริการ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 9 พัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

9.1 การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจและเสถียรภาพทางการเงินและแนวทางการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากวิกฤตการเงิน การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการค้า ข้อตกลงการค้าเสรี และการเชื่อมอาเซียนสู่สากล

9.2 การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

9.3 การวิจัยเกี่ยวกับกลไกที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการพัฒนาศักยภาพของประเทศเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN Economic Community)

9.4 การวิจัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงศูนย์กลางอำนาจเศรษฐกิจโลก

4.2 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม

ตัวชี้วัด :
1. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย สร้างเสริมองค์ความรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคม และก่อให้เกิดผลกระทบในด้านการพัฒนาสังคม
2. งบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2

เป้าหมาย :
1. มีจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและเชิงสาธารณะในระดับชุมชนและระดับประเทศ ไม่น้อยกว่า 5,000 ผลงาน หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของโครงการวิจัย
2. มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 28 ของงบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	รวม
ล้านบาท	5,368	5,961	6,611	8,600	26,540

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต สวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต ตลอดจนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและการสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ

และผู้สูงอายุและการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ รวม 10 กลยุทธ์ และ 46 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 ปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบ ตลอดจนการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 แผนงานวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

1.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

1.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 ส่งเสริม อนุรักษ์และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ที่หลากหลาย ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และสร้างสรรค์งานศิลป์ ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ การรักษาพยาบาลการฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ การพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย 7 แผนงานวิจัย ดังนี้

3.1 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข

3.2 การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพของประชาชนในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

3.3 การวิจัยเกี่ยวกับการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

3.4 การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุบัติใหม่

3.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพและเสริมสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพอนามัย

3.6 การวิจัยเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

3.7 การวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 พัฒนาและการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

4.1 การวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก เพื่อสร้างองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และการคุ้มครองภูมิปัญญา

4.2 การวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

กลยุทธ์การวิจัยที่ 5 พัฒนาศักยภาพทางการกีฬา ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

5.1 การวิจัยเกี่ยวกับการกีฬาเพื่อการพัฒนาสังคม

5.2 การวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การกีฬา

กลยุทธ์การวิจัยที่ 6 พัฒนาขีดสมรรถนะและศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และการบริหารรัฐกิจ ประกอบด้วย 6 แผนงานวิจัย ดังนี้

6.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน

6.2 การวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ตลอดจนระบบงานยุติธรรมของประเทศ

6.3 การวิจัยเกี่ยวกับการมีคุณธรรมและจริยธรรม และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

6.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการต่อต้านและป้องกันการทุจริตและการประพฤติมิชอบของภาคราชการและภาคเอกชน

6.5 การวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการบริหารรัฐกิจที่มีประสิทธิภาพ

6.6 การวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบกฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 7 จัดการปัญหายาเสพติด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหาผู้มีอิทธิพล ประกอบด้วย 3 แผนงานวิจัย ดังนี้

7.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายบริหารจัดการปัญหายาเสพติด

7.2 การวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

7.3 การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้มาตรการทางสังคม และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 8 ส่งเสริมความเข้มแข็งและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม ประกอบด้วย 9 แผนงานวิจัย ดังนี้

8.1 การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่น กระบวนการและกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาระเบียบชุมชน และสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต

8.2 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการออมและการสร้างหลักประกันรายได้ ตลอดจนความมั่นคงในครัวเรือน

8.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและผู้สูงอายุ

8.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านประชาสังคม และการจัดการความรู้เพื่อขจัดความยากจนและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม

8.5 การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมของสังคมไทย

8.6 การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศ

8.7 การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการว่างงาน ตลอดจนการจัดการงานและอาชีพ

8.8 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของแรงงานในสาขาต่าง ๆ

8.9 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการองค์กรของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์การวิจัยที่ 9 เสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ และบูรณาการการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 11 แผนงานวิจัย ดังนี้

9.1 การวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงในประเทศ

9.2 การวิจัยเกี่ยวกับหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” คุณภาพชีวิตและสังคม และการสร้างความสมานฉันท์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนและในประเทศ

9.3 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและผลกระทบอันเนื่องมาจากผู้ลักลอบเข้าเมือง แรงงานต่างด้าว และแรงงานต่างถิ่น

9.4 การวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพและประสิทธิภาพงานการข่าวและการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ

9.5 การวิจัยเกี่ยวกับการยืดอายุการใช้งาน การผลิตและสร้างชิ้นส่วนอะไหล่ยุทโธปกรณ์ทดแทนการจัดหาจากต่างประเทศ

9.6 การวิจัยเกี่ยวกับหลักการและหลักนิยมเพื่อการใช้กำลังในการรักษาความมั่นคงและป้องกันประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ

9.7 การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแสนยานุภาพด้านต่าง ๆ ของประเทศ

9.8 การวิจัยเกี่ยวกับการดูแลรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยทางบกทางทะเล และทางอากาศ

9.9 การวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อความมั่นคง

9.10 การวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อการปกป้องและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางบกและทางทะเล และเพื่อรองรับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ทางบกและทะเล

9.11 การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งจากการประกาศเขตพื้นที่เหลื่อมทับหรือทับซ้อนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 10 วิจัยเพื่อการปฏิรูปการเมืองไทยให้มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 1 แผนงานวิจัย ดังนี้

10.1 การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อวางระบบการบริหารประเทศให้มีเสถียรภาพประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ในแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.3 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล

เป้าประสงค์การวิจัย : พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาการต่าง ๆ

ตัวชี้วัด :
1. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย สร้างเสริมองค์ความรู้ ทั้งการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ อันก่อให้เกิดผลกระทบในด้านการพัฒนาประเทศ
2. งบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3

เป้าหมาย :
1. มีจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสาธารณะ ในระดับชุมชนและระดับประเทศ ไม่น้อยกว่า 3,000 ผลงาน หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของโครงการวิจัย
2. มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 27 ของงบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	รวม
ล้านบาท	5,068	6,846	8,786	5,710	26,410

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศ เพื่อพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ รวม 3 กลยุทธ์ และ 12 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 พัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์ทางสังคมศาสตร์และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในวิทยาการต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ วัสดุศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร นาโนเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข สัตว์ทดลองและวิธีการอื่นเพื่อทดแทนการใช้สัตว์ เทคโนโลยีด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ เป็นต้น

1.2 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และองค์ความรู้ใหม่ทางสังคมศาสตร์

1.3 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาการอื่น ๆ

1.4 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศเชิงพาณิชย์และสาธารณะ เพื่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและเพื่อการพึ่งพาตนเอง

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 สร้างศักยภาพและความสามารถของทรัพยากรบุคคลในวิทยาการต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของนักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัย และนักบริหารการวิจัย ในวิทยาการต่างๆ ของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนนักวิจัยในชุมชนท้องถิ่นในภาคประชาชน

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผู้ช่วยนักวิจัยในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

2.3 การวิจัยเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์จากการวิจัยที่เหมาะสม

2.4 การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันการศึกษาในการพัฒนา และผลิตบุคลากร ตามความต้องการของพื้นที่และภาคเอกชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 พัฒนาและสร้างศักยภาพทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

3.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายด้านวิทยาการและเทคโนโลยี

3.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาการและเทคโนโลยี

3.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาการเทคโนโลยี

3.4 การวิจัยเกี่ยวกับการปรับระบบการบริหารจัดการด้านวิทยาการและเทคโนโลยีให้มีเอกภาพ และประสิทธิภาพ

4.4 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์การวิจัย : พัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัด :

1. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย พัฒนาองค์ความรู้ และก่อให้เกิดผลกระทบในด้านการพัฒนาประเทศ
2. งบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4

เป้าหมาย :

1. มีจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสาธารณะ ในระดับชุมชนและระดับประเทศ ไม่น้อยกว่า 1,500 ผลงาน หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของโครงการวิจัย
2. มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 8 ของงบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	รวม
ล้านบาท	1,617	1,843	2,060	2,100	7,620

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์น้ำ และที่เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ โดยกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ รวม 4 กลยุทธ์ และ 19 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 บริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 9 แผนงานวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

1.3 การวิจัยเกี่ยวกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างคุณค่า (Value Creation) ของผลผลิตและทรัพยากรธรรมชาติ

1.4 การวิจัยเกี่ยวกับการใช้มาตรการทางสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาการกีดกันทางการค้าและมาตรการอื่นๆ ระหว่างประเทศ

1.5 การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศกับการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทางการเกษตร ประมง และชายฝั่ง

1.6 การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.7 การวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ที่สำคัญและมีความเปราะบางเชิงนิเวศ

1.8 การวิจัยเพื่อฟื้นฟูและเพิ่มความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชายเลน และทรัพยากรชายฝั่ง และการจัดการไฟป่า

1.9 การวิจัยเกี่ยวกับมลพิษ การจัดการมลพิษ และผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากมลพิษ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูบำรุงดิน รวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วย 3 แผนงานวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางดิน

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพและการฟื้นฟูบำรุงดิน

2.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการน้ำของประเทศ ประกอบด้วย 4 แผนงานวิจัย ดังนี้

3.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการน้ำของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

3.2 การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการสร้างเขื่อนและฝาย

3.3 การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในเชิงบูรณาการศาสตร์ทางอุตุนิยมวิทยา อุทกวิทยาและชลศาสตร์ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3.4 การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการบูรณาการระหว่างน้ำใต้ดินและน้ำผิวดินในการจัดการน้ำ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติจากธรรมชาติ ประกอบ ด้วย 3 แผนงานวิจัย ดังนี้

4.1 การวิจัยเกี่ยวกับภัยพิบัติจากธรรมชาติและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

4.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบการพยากรณ์เตือนภัย และระบบการเฝ้าระวังเกี่ยวกับอุบัติภัยทางธรรมชาติ

4.3 การวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในพื้นที่ที่มีความเปราะบางหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติอันเกิดจากภาวะโลกร้อน ตลอดจนธรณีพิบัติและการเกิดคลื่นยักษ์ในทะเล

4.5 ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

เป้าประสงค์การวิจัย : พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศ อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด : 1. ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยและความรู้ของประเทศ

2. งบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5

เป้าหมาย : 1. มีระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยและความรู้ของประเทศที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

2. มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 4 ของงบประมาณการวิจัยที่จัดสรรให้หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	รวม
ล้านบาท	858	914	988	990	3,750

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ รวม 2 กลยุทธ์ และ 7 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 วิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ และจากต่างประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ประกอบด้วย 5 แผนงานวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ

1.2 การวิจัยเกี่ยวกับระบบการคุ้มครองสิทธิประโยชน์และทรัพย์สินทางปัญญา และแนวทางการผลักดันสู่การสร้างทรัพย์สินทางปัญญาและการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และสาธารณะ

1.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยและดัชนีด้านการวิจัยที่เหมาะสมแก่การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและการพัฒนาประเทศ

1.4 การวิจัยเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาการสาขาต่างๆ ตลอดจนองค์ความรู้ในประเทศและจากต่างประเทศ

1.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรวิจัยระดับชุมชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 วิเคราะห์และประเมินผลเพื่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการวิจัยของประเทศที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับระบบการวิเคราะห์และประเมินผลเพื่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการวิจัยของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการวิจัยของประเทศ

5. กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

จาก 5 ยุทธศาสตร์การวิจัยดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญเป็นกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน โดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้ เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและการพัฒนาประเทศโดยเร็ว และสามารถตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์เร่งด่วนของรัฐบาล ทำให้สามารถกำหนดเป็น**กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนรวม 12 กลุ่มเรื่อง (Priority-based Research Areas)** ซึ่งจากการประมาณการโดยฐานความจำเป็นด้านงบประมาณเพื่อการวิจัยจากระดับภูมิภาคและจากหน่วยงานต่างๆ ในกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนดังกล่าว คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัย ปีละประมาณ 16,800 ล้านบาท ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต ขจัดความยากจน และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน รวมทั้งการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนการจัดการงานและอาชีพในอนาคตของสังคมไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : ลดปัญหาความยากจน ลดปัญหาการว่างงาน ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 2,000 ล้านบาท

2. ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

การวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ กฎหมาย การมีส่วนร่วม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล สวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต ความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาสถานการณ์ชายแดน การพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการด้านความมั่นคง รวมทั้งการบริหารรัฐกิจร่วมระหว่างรัฐบาล ท้องถิ่น และกลุ่มประชาสังคม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : เกิดความมั่นคงในประเทศ มีความสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม ประชาชนมีความผาสุก

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 2,450 ล้านบาท

3. การปฏิรูปการศึกษา

การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษา และรูปแบบการศึกษาที่เชื่อมโยงสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ระบบเศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ทุกระดับ

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 1,000 ล้านบาท

4. การจัดการน้ำ

การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ทั้งในและนอกระบบชลประทานของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพและประหยัด รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่าง ๆ ต่อการจัดการทรัพยากรน้ำในอนาคต

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : มีการบริหารจัดการน้ำอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 900 ล้านบาท

5. ภาวะโลกร้อนและพลังงานทางเลือก

การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน พลังงานทดแทน พลังงานชีวภาพ พืชพลังงาน และพลังงานทางเลือก ที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัด มีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : มีองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน รวมทั้งประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดการขาดแคลนพลังงาน ลดมลพิษจากการใช้พลังงาน รวมถึงลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประเทศ

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 1,100 ล้านบาท

6. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า

การวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและเพิ่มผลิตภาพการผลิต เพื่อพัฒนาศักยภาพการส่งออกในกลุ่มสินค้าที่สร้างรายได้หลักจากการส่งออกและสร้างรายได้ให้กับชุมชน การวิจัยเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่

และการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร มาตรฐานสินค้าเกษตร ความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) และความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ขจัดความยากจน เสริมสร้างความมั่นคงให้ชุมชน และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 3,500 ล้านบาท

7. การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ

การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ประสิทธิภาพการให้บริการทางการแพทย์ การติดเชื้อ วิทยาการใหม่ทางสาธารณสุข การพึ่งพาตนเองและเสริมสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพ รวมถึงการวิจัยและพัฒนาบุคลากรการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือก และการวิจัยเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : คุณภาพชีวิตของประชาชนและระบบการจัดการสาธารณสุขดีขึ้น ตลอดจนมีความมั่นคงด้านสุขภาพของประเทศ

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 2,200 ล้านบาท

8. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ

การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน การเชื่อมต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นกับองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ และการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 800 ล้านบาท

9. เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่ออุตสาหกรรม

การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างเทคโนโลยีใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีที่สำคัญสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมทุกระดับ การวิจัยเพื่อชี้นำการพัฒนาการประดิษฐ์คิดค้นและนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเทคโนโลยีที่นำไปสู่การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่สนับสนุนภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 1,800 ล้านบาท

10. การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : เพิ่มรายได้ให้กับประเทศ และสร้างรายได้ให้กับชุมชน นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 800 ล้านบาท

11. สังคมผู้สูงอายุ

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ระบบและมาตรการการส่งเสริมดูแล การจัดการ สวัสดิภาพและสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุในสถาบันสังคมและชุมชน รวมทั้งการนำศักยภาพของผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศ และการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่สังคม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : ผู้สูงอายุมีศักยภาพที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างคุณค่าให้กับสังคม ตลอดจนมีสวัสดิการและสวัสดิภาพต่างๆ ในการดำเนินชีวิตให้เกิดความมั่นคง

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 50 ล้านบาท

12. ระบบโลจิสติกส์

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างบูรณาการ ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาประสิทธิภาพและมาตรฐานการให้บริการด้านโลจิสติกส์ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์ และระบบบริหารจัดการขนส่งที่เหมาะสม รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาคและเครือข่ายคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ความมั่นคง ตลอดจนส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ประมาณการงบประมาณ : คาดว่าจะใช้ปีละ 200 ล้านบาท

6. งบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

ในการผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อดำเนินภารกิจอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจากการประมาณการโดยพิจารณาจากฐานความจำเป็นด้านงบประมาณเพื่อการวิจัยในแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยจากระดับภูมิภาคและจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความพร้อมของ

ประเทศและการถดถอยทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากวิกฤตการเงินที่ทั่วโลกต้องเผชิญอยู่ ตลอดจนการมุ่งเน้นการบริหารจัดการงบประมาณวิจัยอย่างประหยัดภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยการใช้ทรัพยากรการวิจัยและเครือข่ายภาคีการวิจัยที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะให้มากยิ่งขึ้น จึงกำหนดกลไกทางงบประมาณเพื่อดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติดังกล่าวใน 2 ส่วนคือ

ส่วนแรก เป็นการดำเนินการตามกรอบวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) แล้ว และปัจจุบันอยู่ในระหว่างการติดตามประเมินผลการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551 อีกทั้งยังอยู่ในระหว่างการรอรายงานการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเงินการคลังของประเทศ นอกจากนี้ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยประจำปี พ.ศ. 2552 ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการและยังไม่แล้วเสร็จ แม้ว่าจะมีรายงานการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณแล้วแต่ก็เป็นเพียงบางส่วนซึ่งยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในหน่วยงานต่างๆ ดังนั้น การประมาณการวงเงินที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 เพื่อปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้โดยสมบูรณ์ และยังไม่สามารถนำมาเป็นฐานในการปรับประมาณการรายจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ได้ ดังนั้น วช. จึงต้องคงดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ตามกรอบวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไว้แล้ว รวม 69,000 ล้านบาท เป็นระยะเวลา 3 ปี

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553	งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	
	2551-2553 (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	22,080	32
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม	17,940	26
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล	20,700	30
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 : การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5,520	8
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 : การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม	2,760	4
รวม	**69,000**	**100**

ตารางที่ 1 สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย

ส่วนที่ 2 เป็นการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งมุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์เร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 ที่มีนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) เป็นพื้นฐาน และนำผลจากการประชุมระดมความคิดจากทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการปรับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเพื่อขยายเวลาออกไปอีก 1 ปี ตลอดจนข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ และจากคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ มาจัดทำเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ประจำปี พ.ศ. 2554 โดยกำหนดเป็นกรอบงบประมาณเพิ่มเติมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 รวม 27,000 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2554	งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	
	พ.ศ. 2554 (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	9,600	36
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม	8,600	31
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล	5,710	21
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 : การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2,100	8
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 : การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม	990	4
รวม	**27,000**	**100**

ตารางที่ 2 สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ สำหรับปี พ.ศ. 2554 จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย

กรอบงบประมาณดังกล่าวเป็นการประมาณการกรอบงบประมาณบนพื้นฐานของการไม่เพิ่มงบประมาณจากฐานงบประมาณเดิมในปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากตระหนักถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ และยังคงคำนึงถึงความพร้อมของประเทศ วิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก การใช้ทรัพยากรการวิจัยและเครือข่ายภาคีการวิจัยที่มีอยู่ที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมให้มากขึ้นเป็นการเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล ขณะเดียวกัน ยังคงให้ความสำคัญในการสร้างความมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะให้มากขึ้น

สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) รวมทั้งสิ้น 96,000 ล้านบาท (เก้าหมื่นหกพันล้านบาท) ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	กลยุทธ์การวิจัย	แผนงานวิจัย	งบประมาณที่คาดว่าจะใช้ (ล้านบาท)				
	2551-2554	2551-2554	2551	2552	2553	2554	รวม
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	9	45	6,089	7,436	8,555	9,600	31,680
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม	10	46	5,368	5,961	6,611	8,600	26,540
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 : การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล	3	12	5,068	6,846	8,786	5,710	26,410
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 : การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	19	1,617	1,843	2,060	2,100	7,620
ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 : การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม	2	7	858	914	988	990	3,750
รวม	**28**	**129**	**19,000**	**23,000**	**27,000**	**27,000**	**96,000**

ตารางที่ 3 สรุปงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) รวมทั้งกลยุทธ์การวิจัย และแผนงานวิจัย จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย

7. ดัชนีชี้วัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

ในการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) นี้ คาดว่าเมื่อสิ้นสุดแผน จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นดัชนีชี้วัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

7.1 งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คาดว่าจะมีการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐเพื่อการวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.3 ของงบประมาณแผ่นดิน

7.2 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยของประเทศ คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ

7.3 การลงทุนด้านการวิจัยของภาคเอกชน คาดว่าจะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนด้านการวิจัยในภาคเอกชน ในสัดส่วนที่เท่ากันกับการลงทุนด้านการวิจัยภาครัฐ (1:1)

7.4 ข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คาดว่าจะมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของโครงการวิจัยทั้งหมด

7.5 บุคลากรทางการวิจัยของประเทศ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 10 คนต่อประชากร 10,000 คน

7.6 สิทธิบัตรที่นักวิจัยไทยถือครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550

7.7 จำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการในระดับสากล คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550

7.8 ผลงานวิจัยต่อยอดเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และสาธารณะ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

ภาพที่ 2 ดัชนีชี้วัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

8. การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ได้กำหนดการบริหารไว้ทั้งหมดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

8.1 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

ในการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ที่ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งกำกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงผลสัมฤทธิ์ในแต่ละยุทธศาสตร์ให้เกิดเป็นผลสำเร็จในภาพรวมของด้านต่าง ๆ

ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านการบริหารจัดการความรู้ โดยกำหนดกลไกการสร้างความมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในการวิจัย

8.2 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับนโยบาย

เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ กำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ไปบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ การประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการวิจัยของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินภารกิจด้านการวิจัยของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการซ้ำซ้อนด้านแผนงานวิจัย/โครงการวิจัยและงบประมาณวิจัย อันจะทำให้การดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเป็นไปอย่างคุ้มค่า

8.3 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับภูมิภาค

กำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแผนงานวิจัย/โครงการวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ไปบรรจุในแผนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน พร้อมทั้งกำหนดให้มีกลไกการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการแบบบูรณาการ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เป็นตัวแทนส่วนราชการในภูมิภาค อีกทั้งยังควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด การทำ และการลงทุนวิจัยขององค์กรภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในการวิจัยอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดผลตอบสนองต่อการพัฒนาภูมิภาคให้เข้มแข็ง และนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยอย่างกว้างขวาง

8.4 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติระดับหน่วยงาน

ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) พร้อมทั้งกำหนดให้มีกลไกการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยระดับหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อสร้างวัฒนธรรมด้านการวิจัยในหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ ขณะเดียวกัน ก็ให้เกิดความเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ทุกหน่วยงาน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ และผลงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยให้กว้างขวาง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และให้มีการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์และสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

8.5 การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์การวิจัย 28 กลยุทธ์การวิจัย และ 129 แผนงานวิจัย ดังนั้น การบริหารยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ต้องมีการกำหนดกลไกการประสานการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัย โดยเฉพาะ 12 กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน ต้องจัดให้มีการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการและมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนที่สามารถสนับสนุนให้เกิดพลังเสริมซึ่งกันและกัน (Synergy) ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) นอกจากนี้ ยังมุ่งให้เชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ในเรื่องปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำด้วย

8.6 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

ในการดำเนินภารกิจตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ให้บรรลุผลสำเร็จ ได้กำหนดแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ดังนี้

8.6.1 การวัดผลการดำเนินงานตามแผนงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ

ในการวัดผลการดำเนินงานตามแผนงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ควรดำเนินการให้ครอบคลุมในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ด้านประสิทธิผลหรือผลสัมฤทธิ์ตามแผนงานวิจัยด้านคุณภาพ ด้านประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาองค์กร

8.6.2 การติดตามและประเมินผลของยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

8.6.2.1 การติดตามความก้าวหน้าประจำปี (Annual Review) การติดตามความก้าวหน้าของตัวชี้วัดต่าง ๆ ในแต่ละยุทธศาสตร์ และเป็นการประเมินผลในช่วงขณะมีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา ได้มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ด้วยแล้ว

8.6.2.2 การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงานวิจัย (Summative Evaluation) ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น รวมถึงการนำผลงานวิจัยไปสนับสนุนการดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จ

8.6.3 การตรวจสอบเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Surveillance)

การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ย่อมส่งผลบางประการต่อการบริหารแผนงานวิจัย จึงจำเป็นต้องมีการทบทวน ตรวจสอบ วิเคราะห์ความเสี่ยง และประเมินสถานการณ์ อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งสัญญานเตือนภัยเป็นระยะ ๆ ให้เห็นถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ และการ

นำยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติไปปฏิบัติ อันจะนำไปปรับปรุงแผนงานวิจัยให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน รวมทั้งแผนงานขององค์กรภาคเอกชนที่มีการทบทวนและปรับปรุง

9. สรุปนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้จัดทำ "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554)" เพื่อมุ่งเน้นให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ของประเทศและใช้เป็นกรอบทิศทางในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค รวมทั้งความต้องการของพื้นที่

นโยบายการวิจัยของชาติระหว่าง พ.ศ. 2551-2554 เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัย ที่สอดรับกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่งบประมาณการวิจัยจะกระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งในภูมิภาค และมีกลไกกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกัน ซึ่งการดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะเป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 รวมทั้งนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาว พ.ศ. 2552-2571 ที่ วช. กำลังจัดทำ

วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คือ **"ประเทศไทยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน"** โดยมีการกำหนดพันธกิจการวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) คือ **"พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้น และสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อสามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม รวมทั้งต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ โดยใช้ทรัพยากรและ**

เครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม”

สรุปยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) ได้แก่

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง รวมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและการบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดยดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 9 กลยุทธ์ และ 45 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 31,680 ล้านบาท (ร้อยละ 33)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัยคือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต สวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต ตลอดจนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและการสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 10 กลยุทธ์ และ 46 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 26,540 ล้านบาท (ร้อยละ 28)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาการต่าง ๆ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศเพื่อพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 3 กลยุทธ์ และ 12 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 26,410 ล้านบาท (ร้อยละ 27)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์น้ำ และที่เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 4 กลยุทธ์ และ 19 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 7,620 ล้านบาท (ร้อยละ 8)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย 2 กลยุทธ์ และ 7 แผนงานวิจัย คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยรวม 3,750 ล้านบาท (ร้อยละ 4)

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ สามารถนำมาสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิธีการปรับแต่งยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้เข้ากับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ โดยการปรับแต่งในรายละเอียดสาระ (Fine Tune) เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการวิจัยในระยะยาวได้ แม้ว่ายุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศได้ถูกปรับตามนโยบายรัฐบาลไปแล้วก็ตาม หน่วยงานวิจัยที่นำงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในการทำวิจัย ก็ยังคงมีข้อมูลในการวิจัยและในฐานข้อมูลที่ได้ทำไว้กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อการติดตามและวางแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาจากยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำมาพิจารณาจัดความสำคัญเป็นกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน โดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาประเทศโดยเร็ว โดยสามารถกำหนด **กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน 12 กลุ่มเรื่อง ได้แก่ (1) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง (2) ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล (3) การปฏิรูปการศึกษา (4) การจัดการน้ำ (5) ภาวะโลกร้อนและพลังงานทางเลือก (6) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า (7) การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ (8) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ (9) เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่อ**

อุตสาหกรรม และ (10) การบริหารจัดการการท่องเที่ยว (11) สังคมผู้สูงอายุ (12) ระบบโลจิสติกส์

สรุปนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะมีการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวม 28 กลยุทธ์การวิจัย และ 129 แผนงานวิจัย โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2554 รวม 96,000 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ตามกรอบวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไว้แล้ว และส่วนที่ 2 เป็นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติประจำปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์เร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 ที่มีนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) เป็นพื้นฐาน และนำผลจากการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดจากทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการปรับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเพื่อขยายเวลาออกไปอีก 1 ปี มาปรับให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) มีความครอบคลุมตรงประเด็นของความจำเป็นและศักยภาพของประเทศอย่างแท้จริงมากขึ้น และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จึงเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติจากฐานภารกิจเดิมที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยตระหนักถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ และยังคงคำนึงถึงความพร้อมของประเทศ วิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก การใช้ทรัพยากรการวิจัยและเครือข่ายภาคีการวิจัยที่มีอยู่ที่มีประสิทธิภาพ โดยสร้างความมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะให้มากขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) จะก่อให้เกิดผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และชุมชนท้องถิ่นที่มุ่งให้มีการนำภูมิปัญญามาต่อยอด ก่อให้เกิดผลงานวิจัยเพิ่มขึ้น และมีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของโครงการวิจัยที่ดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความผาสุกของประชาชน และสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป